

ČLOVEK ZA ČLOVEKOM – Dominika Vojtylová: Kedysi som verila ruskej propagande. Dnes pomáham ľuďom z Ukrajiny.

27.7.2026 - | Človek v ohrození

V sérii rozhovorov Človek za človekom sme sa rozprávali s Dominikou Vojtylovou, dlhoročnou dobrovoľníčkou v Človeku v ohrození.

Séria rozhovorov ČLOVEK ZA ČLOVEKOM prináša pohľad na ľudí, ktorí stoja za organizáciou Človek v ohrození aj za konkrétnou pomocou druhým. Predstavuje tých, ktorí pracujú v teréne, aj tých, ktorí pomoc koordinujú spoza stola. Cez ich príbehy, motivácie a každodenné výzvy ukazuje, že za každou pomocou stoja obyčajní ľudia, ktorí sa rozhodli robiť neobyčajnú prácu.

Čo ťa priviedlo k sociálnej práci a pomoci druhým? Bola to oblasť, v ktorej si sa vždy videla, alebo ťa nejako formovala rodina a prostredie, v ktorom si vyrastala?

V rodine sme mali vždy nastavenie pomáhať, ale skôr v rámci príbuzenstva. Nikdy to nebolo smerované k nejakej výraznejšej pomoci druhým. Priznám sa, že pred pár rokmi som ani netušila, že odbor sociálnej práce existuje.

Vždy ma zaujímali cudzie krajiny, náboženstvá a kultúry, ale nespájala som si to so sociálnou prácou. Chcela som pomáhať, ale nevedela som ako. Videla som len lekárov chodiť do Afriky a netušila som, že existujú aj iné formy pomoci. Náhodou som narazila na organizáciu Človek v ohrození a na jej prácu na Donbase. Vtedy som si povedala, že konečne vidím niečo iné. Začala som sledovať Človeka v ohrození a neskôr padlo spontánne rozhodnutie ísť na vysokú školu.

Voľba padla na sociálnu prácu a počas štúdia som zistila, že práve tomuto sa chcem v živote venovať. Chcem sa zameriavať na ľudí v extrémnej núdzi, ktorí prišli o domov, istoty či majetok, alebo sú prenasledovaní pre svoje náboženstvo, orientáciu či životný postoj.

Pre Človeka v ohrození si začala dobrovoľničiť v roku 2022. Súviselo to s vypuknutím vojny na Ukrajine?

Áno, začala som v marci 2022, ale najskôr pod Nadáciou Milana Dubca. Pomáhala som pri humanitárnej pomoci v Campe Žilina a v Spilke (pozn. inštitúcia, ktorá pomáhala na začiatku vojny utečencom z Ukrajiny).

V kempe bol menší humanitárny sklad, ale aj ubytovanie, kam ľudia prichádzali na základe letáčikov od dobrovoľníkov z hraníc alebo si informáciu odovzdávali medzi sebou. Niektorí sa prišli len vyspať pred ďalšou cestou, iní tam zostali dlhšie.

V Spilke prebiehala humanitárna pomoc rozdelená na oblečenie, potraviny a drogériu. Ľudia mali kartičky a raz týždenne si mohli vybrať potrebné veci. Niekedy to bolo náročné, pretože sme pomoc museli triediť. Napríklad mlieko bolo občas určené len pre deti.

Vznikali tam rôzne paradoxy – niekto si odniesol dva či tri košíky humanitárnej pomoci a potom prišla žena so štyrmi deťmi, ktorá mala v košíku len pár vecí na dne, hoci mala nárok na viac.

Povedala, že ušetrí pre ostatných.

Vráťme sa na začiatok, keď vypukla vojna. Aká to bola pre teba skúsenosť?

Bol to šok. Mala som v zamestnaní kolegov z Ukrajiny. Jeden z nich odchádzal tesne pred vojnou, keď už niečo viselo vo vzduchu, hoci sme si hovorili, že to snád' nebude mať takýto rozsah. Mysleli sme si, že ak k niečomu dôjde, pôjde skôr o regionálny konflikt, podobne ako na Donbase alebo v Luhanskej oblasti. Nikto to nečakal.

Na hranice som sa kvôli práci nedostala, ale aspoň som zbalila jednu tašku s potravinami, drogériou a hračkami pre deti. Keď som videla, že pomoc je potrebná aj priamo v Žiline, prišlo mi prirodzené zapojiť sa a pomôcť ľuďom, ktorí prišli o všetko.

Ako si sa potom dostala priamo k Človeku v ohrození?

Cez leto pomoc v nadácii postupne ustávala. Vtedy som zistila, že Človek v ohrození pôsobí aj v Žiline. Kontaktovala som ich a začala som dobrovoľníčiť v Ukrajinskom dome, kde sa pod vedením Natalie Romanenko organizovali kreatívne dielničky pre deti.

Tento dom založila Ukrajinka, ktorá na Slovensku žije dlhodobo. Deti tam prichádzali tvoriť a tráviť čas. Ja som sa starala najmä o jednotlivé aktivity, aby mali nachystané pomôcky a čisté prostredie.

Človek v ohrození sa neskôr snažil podporovať inklúziu, aby aktivity neboli určené len pre ukrajinské deti, ale aby prepájali ukrajinské a slovenské deti aj dospelých.

Dominika (druhá sprava) s Ukrajincami a Ukrajinkami.

Zapojila si sa aj do projektu inkluzívneho divadla. Povedz nám o tom niečo viac. Ako tento projekt vznikol?

Profesorka Halyna Handzilevska, ktorá má skúsenosti s divadlom z Ukrajiny, oslovila Človeka v ohrození s tým, že by to chcela vyskúšať aj tu na Slovensku. Halyna je psychologička a snaží sa pomáhať práve prostredníctvom umenia.

Začali sme nacvičovať vianočné predstavenie pre verejnosť. Spojili sa v ňom slovenské a ukrajinské deti aj dospelí. Nebolo určené len pre Ukrajincov a Ukrajinky, ale išlo o spoločné inkluzívne predstavenie.

Kde ste mali zázemie?

Nacvičovali sme všade, kde sa dalo – v ubytovni pre utečencov, ale aj v cirkevných priestoroch. Samotné predstavenie sa odohralo v kinosále Žilinskej univerzity.

Pamätáš si, koľko ľudí prišlo na prvé predstavenie?

Úprimne, ani neviem. Bola som celý čas za notebookom v zákulisí, starala sa o hudbu a snažila sa nič nepokaziť, aby všetko perfektne fungovalo. (smiech) Ale bolo plno.

O aké predstavenie išlo?

Nespomínam si na názov, ale išlo o vianočné predstavenie, ktoré reflektovalo ukrajinskú kultúru. Bolo to vlastne prepojenie ukrajinskej a slovenskej kultúry. Nakoniec som si v ňom aj zahrála – s ďalším dobrovoľníkom sme hrali rodičov, ktorí sa vracajú z frontu k svojim deťom, ktoré si to priali ako vianočný zázrak.

Čo je vlastne inkluzívne divadlo a ako reálne pomáha odídencom a odídenkyniam z Ukrajiny?

Je to spojenie kultúr a národov. V našom prípade išlo o ukrajinsko-slovenské partnerstvo. Deti sa dokážu prepojiť aj bez spoločného jazyka, vždy si vedia nejako porozumieť. Učili sa navzájom slovenské a ukrajinské pesničky a texty. Učili sa aj správne vyslovovať jednotlivé slová. Bolo krásne vidieť to spoločenstvo bez negativity a prekážok.

Keď sa obzrieš za svojím dobrovoľníctvom v Človeku v ohrození, ktorá skúsenosť bola pre teba najcennejšia a prečo?

Celkovo mi to dalo potvrdenie, že toto je správny smer a že moje meno rovná sa dobrovoľníctvo. Dnes hovorím, že moje meno sa rovná pomoc. Našla som to, čo v živote naozaj chcem.

Spomínaš si na situáciu alebo moment, ktorý ti z práce v Človeku v ohrození dodnes zostal v pamäti?

Zostalo mi v pamäti veľa vecí. Doteraz mám napríklad na chladničke sadrové magnetky, ktoré mi deti na konci tábora darovali.

Pri akej situácii si si uvedomila, aký veľký zmysel má to, čo robíš?

Zmysel to má vtedy, keď si to dieťa raz spomenie, že v ťažkej situácii počas vojny stretlo na Slovensku „crazy babu“, ktorá naň hovorila všetkými jazykmi, rukami-nohami sa snažila dorozumieť, pobehovala okolo a aspoň trochu mu zlepšila deň.

Čo je na práci dobrovoľníka a dobrovoľníčky najnáročnejšie?

Najnáročnejšia je psychická stránka. Počujete úryvky rozhovorov o domoch na okupovaných územiach, ku ktorým sa ľudia nevedia dostať. Stretávajú sa s tým, že deti čelia nenávisťným prejavom v spoločnosti, hoci za nič nemôžu.

Ľudia si často myslia, že utečenci žijú z vysokých dávok, ale ja som videla vysokoškolsky vzdelaných ľudí, ktorí museli pracovať v automobilke. Je ťažké chcieť pomôcť a vedieť, že to niekedy nejde pre nedostatok financií alebo pre legislatívne obmedzenia.

Mnohí ľudia by chceli pomáhať, no nie sú si istí, či majú dostatok skúseností alebo schopností. Čo by si odkázala niekomu, kto zvažuje dobrovoľníctvo, ale stále váha?

Dobrovoľníctvo je úžasná vec a každý si v ňom môže nájsť svoje miesto – či už ide o doučovanie alebo rozhovory s ukrajinskými deťmi, ktoré im pomáhajú zlepšovať si slovenčinu. Nieкто sa môže stať pre dieťa z detského domova „buddy“, teda kamarátom a oporou, iný môže pripravovať voľnočasové aktivity. Možností je veľa. Stačí sa zamyslieť nad tým, komu chcem pomôcť a akým spôsobom.

Čo by si chcela, aby verejnosť vedela o humanitárnej, resp. sociálnej práci a často sa o tom nehovorí?

Chcela by som, aby sa o túto oblasť viac zaujímali a videli, ako mimovládny sektor často supluje štát. Sú tu problémy s nedostatkom pracovníkov a vysokou fluktuáciou spôsobenou nízkym finančným ohodnotením. Zároveň je s tým spojené veľké množstvo administratívy a nie vždy sú k dispozícii ľudia alebo financie na všetko, čo by bolo potrebné.

Čo by si odkázala ľuďom, ktorí majú pocit, že jeden človek aj tak nič nezmení?

Jeden človek nezmení celý svet, ale dokáže zmeniť alebo aspoň čiastočne zlepšiť svet jednému človeku.

Nominovali ťa aj na ocenenie výnimočných dobrovoľníkov a dobrovoľníčok, Srdce na dlani. Ako si to vnímala?

Ostala som v šoku a ticho. Nechápala som, za čo, veď sú aj „extra dobrovoľníci“. Bolo to milé prekvapenie a bolo krásne vidieť, ako si organizácia váži dobrovoľníkov a dobrovoľníčky, a ukazuje im, že sú vzácní.

Čo ťa čaká v najbližšom období?

Čaká ma zmena práce. Idem pracovať ako terénna sociálna pracovníčka pre ľudí bez domova. Veľmi sa na to teším.

Chcem prepájať tému straty domova u odídenecov a odídenkýň s témou ľudí bez domova, čo by som chcela spracovať aj vo svojej diplomovej práci. Momentálne sa na to pripravujem aj počúvaním podcastov, aby som nebola len začiatočníčka, ale aby som sa v tejto téme vedela zorientovať hneď od začiatku.

Na záver - vieš odporučiť knihu, film, seriál, podcast alebo spoločenskú hru, ktoré približujú našu prácu alebo ťa nejakým spôsobom formovali?

Odporúčam sledovať prácu Človeka v ohrození, čítať ich články a pozerať videá. Tiež odporúčam podcast organizácie Depaul o ľuďoch bez domova *Ulica nie je domov*.

Z kníh určite odporúčam publikácie vydavateľstva Absynt a knihu Stanislavy Harkotovej *Ešte sme nezomreli*. Pre mňa bola dôležitá aj preto, lebo sa priznám, že kedysi som bola na druhej strane barikády – bola som proruská. Táto kniha mi pomohla lepšie pochopiť, čo sa v tom období odohrávalo a aké hrôzy ľudia na Ukrajine zažívali.

Vráviš, že si bola proruská. Chceš nám vysvetliť, z čoho to vychádzalo a ako si nakoniec zmenila postoj?

Ani neviem prečo. Jednoducho som vnímala Rusko ako veľkého a silného giganta, ktorého len tak niekto neporazí. V roku 2014 som si myslela, že Ukrajinci sú tí zlí, lebo Rusko bolo skrátka veľké a silné.

Až neskôr som si v propagandistických článkoch začala všímať gramatické chyby a premrštené, fantastické tvrdenia, ktoré už boli jednoducho nezmyselné. Postupne som ich prestala čítať, dostala sa z vplyvu propagandy a stala sa neutrálnejšou.

Cez kolegov a kolegyne, ale aj vďaka Človeku v ohrození, som potom začala spoznávať realitu Ukrajiny. Dnes každému odporúčam overovať si informácie z viacerých zdrojov a neveriť hneď všetkému.

Dominika Vojtylová

Narodila sa v Žiline. Je absolventkou bakalárskeho štúdia sociálnej práce. S organizáciou Človek v ohrození spolupracuje od roku 2022, keď sa ako dobrovoľníčka zapojila do pomoci ľuďom utekajúcim pred vojnou na Ukrajine. Pôsobila pri humanitárnej pomoci, kreatívnych aktivitách pre deti z Ukrajiny aj v projekte inkluzívneho divadla, ktoré prepájalo ukrajinskú a slovenskú komunitu. Dnes sa pripravuje na prácu terénnej sociálnej pracovníčky a dlhodobo sa chce venovať pomoci ľuďom v

extrémnej núdzi, ktorí prišli o domov, istoty alebo bezpečie.

<https://clokvohrozeni.sk/clovek-za-clovekom-dominika-vojtylova>